

**Agder Fylkeskommune
Sørlandets Kompetansefond**

Dato: 18. oktober 2024

Søknad om støtte til prosjekt «Havvind i Framtidens Agder»

Søker: GCE NODE Service AS

Adresse: Tordenskjoldsgate 9, 4612 Kristiansand

Organisasjonsnummer: 915 453 929

Bankkontonummer i DnB: [1506.02.44305](#)

Ansvarlig person hos søker er:

Tom Fidjeland

Email: tom@gcenode.no

Telefonnummer: 91578490

Kort, overordnet beskrivelse av prosjektet

Prosjektet «Fremtidens Havvind» ble startet høsten 2020 og vil bli sluttført i nær fremtid. Prosjektet har oppnådd betydelige resultater som det vil bli redegjort for i denne søknaden. Ett resultat er at regionen har etablert en samhandlingsplattform hvor næringsliv, offentlig administrasjon, politikere og akademia har fremstått enhetlig og dermed oppnådd gode resultater i nasjonal målestokk. Det er denne samhandlingsplattformen vi med denne søknaden ønsker å videreføre. Det vil kreve en prosjektleder i tilnærmet 50% stilling og vi søker derfor her om delfinansiering av denne.

Det vil bli etablert arbeidspakker / underprosjekter som vil rapportere til hovedprosjektet. Disse underprosjektene vil imidlertid skaffe sin egen finansiering og denne søknaden omfatter da ikke finansiering av slike.

Det søkes om støtte fra SKF på 650.000,- kroner for år 2025.

Det søkes om støtte fra Agder Fylkeskommune på 650.000,- kroner for år 2025.

Prosjektet skal vare i 3 år og det vil søkes om samme sum årene 2026 og 2027.

Samhandlingsprosjektet har følgende partnere: GCE NODE, NHO Agder, LO Agder, NCE EYDE, Universitetet i Agder, Agder Fylkeskommune, Å Energi, kommunene Kristiansand, Lindesnes, Farsund og Lyngdal samt Næringsalliansen i Agder. Videre er Nasjonalt Kompetansesenter for

Havvind, Innovasjon Norge, Kristiansand Havn, SOWE, Windport og Southwind deltagere i prosjektet.

Prosjektet er tenkt finansiert av Sørlandets Kompetansefond, Agder Fylkeskommune og noe egenfinansiering fra GCE NODE.

Innholdsfortegnelse for søknad:

Bakgrunn for søknad:.....	3
Prosjektinnhold:.....	4
Leveranser i prosjektet	5
Budsjett for 2025	6
Prognose for 3 år.....	6

Bakgrunn for søknad:

Prosjektet «Fremtidens Havvind» ble startet høsten 2020 og vil bli slutført i nær fremtid. Det har vært av avgjørende betydning for å sette Agder på kartet når det gjelder havvind. Hovedresultatene fra prosjektet kan oppsummeres som følger:

- Agder som region har tatt en nasjonal posisjon innen havvind. Regionen har etablert en samhandlingsplattform hvor næringsliv, offentlig administrasjon, politikere og akademia har fremstått enhetlig og dermed oppnådd gode resultater i nasjonal målestokk. Det har vært hyppig kontakt med Stortinget og regjeringsapparatet, inkludert flere besøk i regionen av statsministeren og energiministeren.
- Leverandørindustrien til olje- og gassmarkedet har kraftig økt aktiviteten knyttet til havvindnæringen. Det er etablert et bedriftsnettverk for leverandører til havvindnæringen.
- Det er etablert kommersielle selskap som har som mål å utvikle havner til basestasjoner for drift av havvindinstallasjoner,
- Det er etablert kommersielle selskap som har som mål å utvikle havner til å sammenstille vindturbiner til havvind.
- Det er etablert et Nasjonalt Kompetansesenter for Havvind i Kristiansand og finansieringen av dette er sikret for flere år. Senteret får også midler over Statsbudsjettet. Prosjektet «Fremtidens Havvind» er den direkte årsak til at kompetansesenteret ble etablert i Kristiansand.
- Det er gjennomført kartlegging av havnemuligheter knyttet til havvind i Agder.
- Det er gjennomført seminarer, møter, konferanser og delegasjonsreiser som har resultert i at utbyggere av havvindparker har etablert kontakt og også inngått kontrakter med leverandører i Agder.
- Med Sørlandet sin beliggenhet er det et stort potensial for eksport til havvindbransjen utenfor Norge. Dette inkluderer eksport fra havnene i Agder da havnekapasitet er identifisert som en stor flaskehals i Europa.
- Flere havner / bedrifter og organisasjoner i Agder har signert «Memorandum of Understanding (MoU)» med utbyggingskonsortier. Disse er betydningsfulle ved framtidige tildelinger av utbyggingsareal.
- Prosjektet har jobbet – og vil fortsette med det – med å posisjonere regionen og bedriftene mot Ventyr/Parkwind – vinnerne av areal for utbygging i Sørlige Nordsjø II.
- Det er etablert regulære studieprogram ved UiA for havvind og det er også etablert et omfattende etter- og videreutdanningsprogram. Fagskolen i Agder har etablert studieprogram for havvind.

Totalt gjennom hele prosjektperioden (gitt at AFK opprettholder sin bevilgning for 2024) så har prosjektet fått offentlig støtte på til sammen 16.5 millioner kroner, hvor største bidragsyter har vært AFK med 6,85 mNOK og SKF med 5,35 mNOK. I tillegg har bedriftene bidratt med egeninnsats tilsvarende 15 mNOK direkte knyttet til fysiske arrangementer i Framtidens Havvind. Total egeninnsats knyttet til havvind er naturligvis mye større.

Selv om prosjektet avsluttes i nær fremtid, så har styringskomiteen i prosjektet klart uttrykt at det fortsatt er arbeid for å styrke det regionale samarbeidet som må videreføres. Styringskomiteen ønsker derfor en videreføring av samarbeidet i et nytt samhandlingsprosjekt med dette som mål. Arbeidet med regional samhandling er foreslått videreført i et nytt prosjekt i tre år.

Prosjektinnhold:

Mål: Styrke samarbeid og koordinering av det regionale partnerskapet for å etablere havvind til en ny grønn regional industri.

Tid: 01.01.2025 – 31.12.27

Deltagerne i det regionale samhandlingsprosjektet «Fremtidens Havvind» - GCE NODE, NHO Agder, LO Agder, kommunene Kristiansand, Lyngdal Farsund og Lindesnes, NCE EYDE, UiA, Agder Fylkeskommune og Næringsalliansen i Agder har i møte i juni gitt innspill til hva et nytt prosjekt relatert havvind bør fokusere på. Momenter som ble vektlagt i møtet var som følger:

- Vi må holde oppe det gode momentet vi har opparbeidet på havvind
- Sentrale produsenter av vindturbiner og store komponenter til slike bør utfordres på hva vi kan få til av produksjon i Norge.
- Næringslivet har høye mål knyttet til havvind – men det må komme på plass bedre ordninger for finansiering av infrastruktur (havner).
- Vi må fortsette å samle bedrifter, politikere, kommuner, fylket og andre sentrale aktører relatert havvind – slik at vi fortsatt kan koordinere oss og snakke med en stemme. Alle bedrifter som jobber med havvind bør være med her, ikke kun GCE NODE- bedriftene.
- Styringsgruppa fra «Fremtidens Havvind» bør fortsette som styringsgruppe i det nye prosjektet.
- Vi må få flere statsråder på besøk og vi må nå ut til alle sentrale aktører innen havvind.
- «Fremtidens Havvind» var triggeren til UiA sin satsing på havvind. UiA ønsker fortsatt engasjement fra et koordinerende havvindprosjekt.
- Politisk påvirkning er essensielt, og regionen må koordinere seg relatert til sentrale politikere og institusjoner. «Industri-gruppa» som koordineres av Agder FK må også brukes.
- Vi trenger også å koordinere og informere alle parter når det kommer besøk til regionen av sentrale politikere knyttet til havvind.

Agder har tatt en ledende posisjon nasjonalt når det gjelder havvind. Noe av årsaken til at dette har lyktes er at regionen har framstått samlet og snakker med en stemme. Fremtidens Havvind har fått mange innspill på at denne koordineringen bør vi fortsette med og sikre at næringsliv, havner, kommuner og fylkeskommune spiller på lag og samarbeider godt.

Havner har en sentral rolle i samfunnsutviklingen for å sikre en bærekraftig og konkurransedyktig region. Tilrettelagt infrastruktur og hensiktsmessig beliggenhet gir konkurransefortrinn. Gjennom Fremtidens Havvind er regionens havner kartlagt, og fremover er det viktig å videreutvikle havneområdene. De aktuelle havneområdene ligger i Farsund, Lyngdal, Lindesnes og Kristiansand. Samordning av aktivitet knyttet til havner er en viktig del av den regionale koordineringen og fordrer også et godt samarbeid mellom næringsliv og offentlige instanser.

«Havvind i Fremtidens Agder» vil fortsette inn i OEDs «Samarbeidsforum for Havvind», og være regionens stemme inn i nasjonal havvindpolitikk. I den regionale samhandlingen er ordførermøter en viktig del av det å stå samlet som region. Fortsatt vil det arbeides aktivt for utdanningstilbud rettet mot havvindnæringen, dette i samarbeid med blant annet Fagskolen i Agder og Universitet i Agder.

Prosjektet «Havvind i Fremtidens Agder» er et integrert samarbeid med GCE NODE, og mye av såkalt klyngearbeid for havvind er gjort gjennom både prosjektet og aktiviteter i GCE NODE. I forlengelsen av dette arbeidet er det naturlig at «Havvind i Fremtidens Agder» smeltes inn i GCE NODE i form av

det nye prosjektet og det er derfor at GCE NODE står som søker av midler til prosjektet. Havvind vil være en viktig næring for regionen og bør ivaretas gjennom GCE NODE i årene fremover.

For at Agder skal klare sine ambisjoner innen havvind må fokus og posisjonering fortsette ut over 2024. Ventyr vant som kjent auksjonen av Sørlige Nordsjø II, første runde, men tildelingen på Utsira Nord er utsatt til 2025.

Den neste store utlysningen er varslet å komme en gang i 2025, og vi forventer et høyt trykk frem mot denne utlysningen. Vi forventer at det vil komme enda flere konsortier til konsesjonsrunden i 2025 grunnet forventninger om mange konsesjoner og kan også inkludere flytende havvind. Det er viktig at det jobbes for at det kommer nye konsesjoner i området rundt Sørlige Nordsjø II i 2025 og utover siden det kan være vanskelig å gjøre store investeringer uten en forutsigbarhet om at det kommer flere prosjekter. Bunnfast havvind er økonomisk sett mer fordelaktig enn flytende havvind og med sin geografiske posisjon er Agder særlig godt posisjonert for utbygging av bunnfast havvind, da områdene hvor bunnfast teknologi kan benyttes ligger nær vår region.

Det har, og vil fortsette å være, helt avgjørende at Agder tar en posisjon tidlig i norsk havvindsatsing. Dette for å klargjøre havner til både industri og drift, samt at flere bedrifter transformeres fra olje og gass til fornybar energi.

Leveranser i prosjektet

Prosjektet vil bygge videre på arven til Framtidens havvind, bruke nettverket, nettside, logo og navn. Framtidens havvind er et kjent navn innen norsk havvindsatsning og burde brukes til vår fordel.

Prosjektet har som hovedformål å fortsette som en koordinerende aktivitet i Agders satsning på havvind. Styringskomiteen fra "Framtidens Havvind" fortsetter i det nye prosjektet.

Det skal holdes møter i styringskomiteen hver fjerde uke for å sikre koordinering av havvindspørsmål relevant for regionen.

Prosjektet skal koordinere og samordne arbeidet mellom ulike regionale aktører og initiativ:

- UiA – Prosjektet skal bidra til at UiA har de rette studieretningene, at bedriftene stiller seg positive for studentoppgaver, at regionen etablerer aktuelle FoU prosjekter og at UiA/regionen henvender seg til studenter som en fremtidsrettet grønn region.
- Verft og Montasjefasiliteter, Farleder og Havner – Prosjektet skal hjelpe til med å synliggjøre de muligheter som finnes i Agder.
- Styringsgruppen skal diskutere og foreslå felles regional politikk mot sentrale politikere og andre samarbeidspartnere.
- Prosjektet skal sørge for koordinering mellom havnemyndigheter, kommuner, Fylket og næringsliv med mål om at det faktisk etableres havn for sammenstilling og montasje av havvindsturbiner. Prosjektet vil derfor være en medspiller i den planlagte regionale "Havnegruppe" som planlegges bestå av Southwind, SoWe, Windport og Kristiansand Havn.
- Prosjektet skal arrangere besøk og møter med sentrale politikere som statsministeren, energiministeren, næringsministeren, medlemmene i Energi- og miljøkomiteen samt ulike politiske partier.
- Prosjektet skal også fasilitere møter med andre sentrale aktører knyttet til havvind, som NHO, NVE, Energidepartementet og mange andre.

- Prosjektet vil hjelpe til med etableringen av et eget bedriftsnettverk hvor det søkes støtte fra Innovasjon Norge for å drifte dette. Målet med nettverket er å styrke leverandørindustrien til havvind og etablere kontakt med utbyggere – i første omgang vinneren av auksjonen på Sørliche Nordsjøen II (SN II) – Ventryr / Parkwind.
- Prosjektet vil koordinere og arrangere faglige turer og deltagelse på messer og konferanser om havvind for regionale aktører.

Budsjett for 2025

Kostnader	2025
Prosjektledelse og innkjøp av tjenester	877 250
Myndighetskontakt	250 000
Kommunikasjon	70 000
Møtearrangement, reiser m.v.	60 000
Messer	100 000
Andre driftskostnader	40 000
TOTALE KOSTNADER	1 397 250

Finansiering av prosjektet er tenkt som følger og det vil bli søkt hver enkel enhet om støtte til prosjektet:

Finansiering	2025	%
Agder Fylkeskommune	650 000	46,5 %
Sørlandets Kompetansefond	650 000	46,5 %
GCE NODE	97 250	7,0 %
Tilskudd kommuner	0	0,0 %
TOTAL FINANSIERING	1 397 250	100,0 %

Prognose for 3 år

For at Agder skal klare sine ambisjoner innen havvind må fokus og posisjonering fortsette utover 2024. Det foreslås derfor å videreføre prosjektet i tre år (2025-27) I 2027 vil arbeidet med de første utbyggingene være i gang, da vil nasjonale rammevilkår og retningslinjer være etablert. Da vil også de lokale prosjektene som leverandørnettverk og havnegruppa være etablert. Og at det regionale samarbeidet vil være så sedimentert at det ikke vil være behov for et spesielt koordinerende regionalt prosjekt som Fremtidens Havvind. Det betyr at Havvind i Fremtidens Agder vil ha behov for finansiering i tre år.

Det er forventet to utlysninger (flytende havvind Utsira Nord og ny tildeling i Sørliche Nordsjø) i 2025, og vi forventer et høyt trykk frem mot disse utlysningene. Første konsesjonsrunde (tildeling av Sørliche Nordsjø II i 2024) ble tildelt Ventryr / Parkwind. Vi forventer at det vil komme enda flere konsortier til konsesjonsrunden i 2025 grunnet forventinger om mange konsesjoner, og at flesteparten av konsesjonene er flytende teknologi (ref. utredningskart NVE). Flytende havvind er

fortsatt forbundet med nye innovative løsninger og ny teknologi som trigger nye aktører til markedet. Også i bunnfast havvind er det gode muligheter for tekniske nyvinninger.

Det har, og vil fortsette å være, helt avgjørende at Agder tar en posisjon tidlig i norsk havvindsatsing. Dette for å klargjøre havner til både industri og drift, samt at flere bedrifter transformeres fra olje og gass til fornybar energi. Dette vil bli mer synlig når aktiviteten på olje og gass reduseres.

Når de store konsesjonsrundene i 2025 er gjennomført og tildelt, avtaler er signert, endret infrastruktur er vedtatt/utbygd, bevilgninger er varige og industrien har fått et fotfeste i regionen kan prosjektet Havvind i Framtidens Agder avsluttes.

Arbeidet med havvind i Framtidens Agder er et samarbeid med GCE NODE, og mye av såkalt klyngearbeid for havvind til nå er gjort gjennom både prosjektet Framtidens Havvind og GCE NODE. I forlengelsen av dette arbeidet er det naturlig at Havvind i Framtidens Agder, legges ned og oppgavene tillegges GCE NODEs arbeidsoppgaver. Havvind vil være en viktig næring for regionen og bør kunne ivaretas gjennom GCE NODE fra 2028.

Prognosen ser dermed slik ut for de neste 3 årene:

Budsjett/Prognose	B 2025	P 2026	P 2027
Prosjektledelse og innkjøp av tjenester	877 250	877 250	877 250
Myndighetskontakt	250 000	250 000	250 000
Kommunikasjon	70 000	70 000	70 000
Møtearrangement, reiser m.v.	60 000	60 000	60 000
Messer	100 000	100 000	100 000
Andre driftskostnader	40 000	40 000	40 000
TOTALE KOSTNADER	1 397 250	1 397 250	1 397 250